

Митрополит Іларіон: навчаймося подвигу покаяння, до якого закликає нас Свята Церква

16 березня 2021 року, у вівторок першої седмиці Великого посту, голова Відділу зовнішніх церковних зв'язків Московського Патріархату митрополит Волоколамський Іларіон звершив Велике повечір'я з читанням Великого покаянного канону преподобного Андрія Критського в московському храмі на честь ікони Божої Матері "Всіх скорботних Радість", що на Великій Ординці.

Владиці співслужили клірики храму.

Після читання канону митрополит Іларіон звернувся до присутніх з архіпастирським словом:

"В ім'я Отця і Сина і Святого Духа!

У Великому покаянному каноні преподобного Андрія Критського перед нами постають образи, які нагадують нам про те, у чому полягає подвиг покаяння. Ці образи автор канону, преподобний Андрій Критський, запозичує як з Нового Заповіту, так і зі Старого Заповіту.

В часи святого Андрія Критського ченці, які чули його покаянну пісню, дуже добре знали Священне Писання Старого Заповіту. І історії, про які преподобний Андрій Критський коротко згадує у покаянному каноні, були у ченців на слуху і в пам'яті. В наш час ми набагато гірше знаємо Священне Писання, а тому багато з того, що ми чуємо в Великому покаянному каноні, на жаль, проходить повз нашої свідомості, а інколи і повз нашого серця.

Один з образів, про який нагадує нам преподобний Андрій Критський - образ царя Давида. Господь обрав Давида для того, щоби він став царем над усім Ізраїлем. І в історії ізраїльського народу Давид був найуспішнішим царем: саме він створив ізраїльське царство, яким його нащадки пишалися протягом багатьох століть. А в часи Господа Ісуса Христа від цього царства мало чого залишилося, коли воно втратило свою незалежність, і саме про царя Давида згадували як про наймогутнішого, найпишнішого, найвеличнішого правителя Ізраїля.

Але в житті царя Давида був злочин, який він створив, а опісля оплакав багатьма сльозами. Як ми читаємо в Біблії, він, маючи безліч дружин та наложниць, забажав дружину іншої людини - одного зі своїх воєначальників. Мало того, що він взяв до себе цю жінку, він ще зробив так, щоби цей воєначальник загинув у бою.

Коли гріх був здійснений, коли Давид усвідомив всю міру своєї гріховності, тому що Господь

показав йому це через події його життя, тоді цар, який згрішив, звернувся до Бога з покаянням. І покаянний псалом святого царя і пророка Давида, його пісня покаяння в страшному гріху - 50-й псалом, який включений до всіх церковних чинопослідувань, і до нашого домашнього або келійного молитовного правила. Як говорить преподобний Андрій Критський, "Давид колись образ запечатлів, образ написав, як ікону". І в цій покаянній пісні і наша душа повертається до Бога.

Цар Давид створив і багато інших чудових покаянних пісень, які увійшли до Псалтиря. Книга ця досі є основою нашого церковного богослужіння. Три тисячі років минуло з того часу, як її було написано, а слова царя і пророка Давида не втрачають актуальності тому що вони пройшли через саму глибину його серця.

У житті царя Давида було багато чудового. Як царю йому було все дозволено, він мав багатство, славу. Але, насамперед, своє життя він бачив у служінні своєму народові, на яке він був поставлений Господом. Цар Давид розумів, що дасть звіт перед Богом за всі свої вчинки. І коли він створив подвійний гріх, як нагадує нам преподобний Андрій Критський, його покаяння було настільки глибоким та щирим, що досі, протягом багатьох століть, слова плачу царя, який згрішив, відгукуються в душах мільйонів людей, які їх читають.

Старий Заповіт наповнений і багатьма іншими прикладами покаяння - не тільки особистого, але й колективного, коли цілий народ або ціле місто зверталось до Бога з покаянним криком та зі сльозами. Так, у книзі пророка Йони ми читаємо, як Господь доручив цьому пророку сповістити мешканцям Ніневії про те, що на їх місто впаде Божя кара. Як вчинили мешканці цього міста? Адже вони могли, як це часто траплялося в історії, не прислухатися до того, що їм говорить Господь, проігнорувати слова пророка і продовжити жити своїм звичайним життям. Але вони прислухалися до голосу пророка і налякалися кари, яку було їм оголошено. Вони принесли покаяння, і Бог змінив гнів на милість. І в книзі пророка Йони йдеться про те, що Господь за Своїм милосердям готовий пробачити і помилувати грішників, якщо ті принесуть покаяння, і відмінити кару, яку їм було призначено.

Заклик до покаяння лунає у всьому Священному Писанні Старого Заповіту. Старозавітні пророки закликали людей покаятися, переконуючи їх прислухатися до голосу Бога. У Новому Заповіті

вперше заклик до покаяння починає лунає з вуст Іоана Предтечи - останнього з пророків і першого з апостолів, а потім і із вуст Самого Господа Ісуса Христа. "Покайтеся, бо наблизилось Царство Небесне" (Мф.4,17), - говорить Спаситель.

Через читання Священного Писання, через слухання пророчих книг у храмі, через спів псалмів ми долучаємося до цього особливого стану людської душі. Будемо вчитися подвигу покаяння, до якого закликає нас Свята Церква у дні Великого посту, і, дотримуючись заклику преподобного Андрія Критського, читаючи Священне Писання, станемо наслідувати праведників у їх добрих справах і гідувати поганими вчинками, які також описані на сторінках Священного Писання. Будемо наслідувати всіх тих, хто приносили покаяння і змінювали власну долю і долі оточуючих людей, прихилиючи до самих себе і до інших милість та благовоління Божі. Амінь".

Джерело: <https://mospat.ru/ua/news/86790/>